

havde ment det nødvendigt at træffe en saadan Aftale, idet man ikke kunde vide, om det i Finansaarets Løb blev nødvendigt at gaa til Rigsdagen og udbede sig Bemyndigelse til igen at udstede saadanne Statsbeviser, thi man maa erindre, at naar man baserer meget paa den overordentlige Indkomstskat og mener, at den skulde give maaske op til 60 Mill. Kr., kommer de først til Udbetaling den 1. December 1916, og der er lang Tid og et tomt Rum inden den Tid, som man gerne skulde udfylde, og det kan maaske blive nødvendigt at gaa til et midlertidigt Laan, og derfor var det nødvendigt paa Forhaand at sikre sig, at det aftages og aftages paa billigere Vilkaar end de Statsbeviser, vi nu har. Med Hensyn til Den sjællandske Bondestands Sparekasse, der som anført har overtaget $\frac{1}{2}$ Mill. Kr., skal jeg blot tilføje, at denne Sparekasse til Statskassen har indbetalt de 2 Mill. Kr., som den endnu var skyldig. For ikke mange Aar siden, lige inden Krigen, var Sparekassen, som det vil erindres, ikke i Stand til straks at indbetale de 5 Mill. Kr., som den da skyldte til Staten. Man blev da enig om Udsættelse i en Aarrække, det var først til næste Aar, at hele Beløbet skulde være indbetalt, men Sparekassen har altsaa været i Stand til i Marts Maaned at indbetale disse 2 Mill. Kr., og dette turde være et Bevis paa, hvilken Pengerigelighed der er her i Landet, hvad man ogsaa ser andre Steder. Saaledes forholder det sig altsaa med Statsbeviserne, og jeg har ment, det var rigtigt at nævne det.

I øvrigt vil jeg sige, at naar jeg nogle Steder har set, at man ønskede en Finansplan, kan jeg ikke tænke mig noget mere fantastisk at forlange i Øjeblikket end dette. Thi en Finansplan maa dog gaa ud fra, at man er nogenlunde klar over, hvorledes Indtægt og Udgift vil stille sig i det kommende Aar. Men hvorledes man i dette Øjeblik skulde kunne vide noget derom med Sikkerhed, saaledes at man skulde kunne opstille en Finansplan, hvorledes man skulde kunne gøre en Beregning om Ligestilling mellem Indtægt og Udgift, er mig ganske uforstaaeligt. Det forekommer mig at være noget lignende, som om man under et Jordskælv vilde danne sig en Forestilling om en Konstruktions Bæreevne.

Jeg vender tilbage til Underskuddet. Hvorledes det vil stille sig, naar Finansaaret er tilbagelagt, skal jeg ikke i Øjeblikket kunne sige, men det ærede Medlem fra Æbeltoft (N. Neergaard) pegede

paa, at det kunde være nødvendigt at møde dette Underskud paa to Maader, enten ved nye Skatter eller ved nye Laan. Jeg vil i saa Henseende først sige, at hvis det er Angsten for Statsgælden, der skræmmer fra nye Laan, deler jeg ikke denne Angst. Jeg har før udtalt det. Hvis disse 15 Mill. Kr. Statsbeviser tilbagebetales, vil vi i April Maaned 1917 have forøget vor Statsgæld med omtrent 109 Mill. Kr., og hvis det virkelig efter tre Aars Forløb skulde være det, som Danmark har maattet bøde for, at Verdenskrigen har raset rundt omkring, synes det mig ikke at være et Beløb, som vi ikke kan nævne eller ikke være bekendt at staa overfor. Dertil kommer vel at mærke, at Nationalformuen er forøget med adskillige Gange 109 Mill. Kr. Jeg har set fremsat i en Artikel af det ærede Medlem fra Ringkøbing (J. C. Christensen), at paa Grund af den store Statsgæld maatte vi snarest muligt til at afdrage paa Statsgælden. Det ærede Medlem maa vel dermed mene overordentlige Afdrag. Thi de Afdrag, vi nu har, plejer jo at komme af sig selv. Men jeg maa dog sige, at det forekommer mig ikke, at man i Øjeblikket bør tænke paa noget saadant. Det er muligt, at man en Gang kan naa dertil, men i Øjeblikket ser det dog mere ud til, at man skal benytte større Laanemidler; og at man saa samtidig skulde gaa til overordentlige Afdrag paa Statsgælden, ser jeg ikke nogen Grund til. Jeg kunde endda tænke mig, at det kunde være rigtigt af Staten at optage et meget stort Laan for overhovedet at kunne møde den kommende Tid. Naar jeg dog ikke gerne vil foreslaa det, ligger det i, at jeg frygter for at have Statskassen fuld af Penge. Thi i samme Øjeblik, som det med Sandhed kunde siges, at der flød mange Millioner ind i Statskassen, vilde Ønskerne, Kravene og Fordringerne vokse, medens der dog, naar man kan møde Fordringerne med at sige, at vi har egentlig slet ingen Penge, er Mulighed for at slaa disse Fordringer ned. Jeg indrømmer, at denne Mulighed ikke altid er blevet til Virkelighed. Finansministeren har gjort, hvad han kunde, men Rigsdagen er kommet ind i en Ødselhedsperiode, der ikke ganske svarer til, hvad de overordentlige Tilstande i Øjeblikket skulde bevirke. Der er i Nationen i Øjeblikket kun een national Samling, nemlig om det: ikke at spare, og det er maaske dog for lidt. Naar det ærede Medlem fra Æbeltoft (N. Neergaard) henviste mig til, at jeg skulde møde Under-